

zaaknummer 2014 W 1371(2)

16 maart 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Redemptoristen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 juni 2015. Op 22 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van drs. J[naam], vicaris van de overste van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen. Op 3 februari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oijen. Namens de Congregatie zijn verschenen drs. [naam], vicaris van de provinciaal overste van de Redemptoristen van de Provincie St.-Clemens en de heer dr. [naam], beleidsmedewerker van de Provincie St.-Clemens.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een streng Rooms gezin. Zo moesten hij en zijn broers en zus elke dag naar de kerk. Klagers moeder was, aldus klager, de baas in huis. Vader was een goeierd die alles goed vond. De moeder van klager nodigde paters en broeders uit om op bezoek te komen. Aangeklaagde was een van hen en een soort huisvriend van klagers moeder.

Het begon op een dag dat klager alleen thuis was. Aangeklaagde bracht een bezoekje aan de woning van klager. Klager liet aangeklaagde binnen. Aangeklaagde zei tegen klager dat hij hem wat wilde laten zien op zijn slaapkamer. In de slaapkamer van klager deed aangeklaagde de gordijnen dicht. Vervolgens begon aangeklaagde klager te kussen en te tongzoenen. Hij drukte klager tegen zich aan en begon de billen van klager te betasten. Aangeklaagde maakte de broek van klager los. Met een van zijn handen ging aangeklaagde in de broek en

onderbroek van klager. Hij betastte het geslachtsdeel van klager en trok klager af. Klager moest aangeklaagde ook aftrekken. Klager wist niet wat hem overkwam. Hem was geleerd tegen aangeklaagde op te kijken. Ook schaamde klager zich. Hij durfde niets tegen zijn moeder te zeggen. Klager was bang dat hij dan een pak slaag zou krijgen.

Aangeklaagde heeft klager zo'n vijf à zes keer, in de periode van 1956 tot en met 1958, op deze wijze in diens woning misbruikt.

Eenmaal in deze periode vond het misbruik plaats in de pastorie van de [Parochie] in 's-[plaats]. De moeder van klager zei dat klager naar de pastorie moest gaan, omdat aangeklaagde een cadeautje had voor de verjaardag van klager. In de pastorie begon aangeklaagde klager wederom te kussen en te tongzoenen. Ook betastte hij de billen en het blote geslachtsdeel van klager.

Aan het misbruik door aangeklaagde kwam abrupt een einde, omdat aangeklaagde plotseling verdween. Klager vermoedt dat zijn moeder van het misbruik op de hoogte was gekomen. Tegen het jongste broertje van klager had zij namelijk gezegd dat hij aangeklaagde niet binnen mocht laten als deze voor de deur stond.

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft klager lange tijd in een isolement geleefd. Klager durfde aan niemand te vertellen wat aangeklaagde hem had aangedaan. Ook heeft klager altijd grote moeite gehad met intimiteit en seksualiteit. Klager ervaart een gevoel van wantrouwen naar zijn naasten en onzekerheid.

Klager heeft lange tijd de stem van aangeklaagde in zijn hoofd gehoord. Hij had concentratieproblemen en last van slapeloosheid.

De psychische problemen waar klager last van heeft, met als gevolg een depressie, hebben er in 2001 toe geleid dat klager arbeidsongeschikt is verklaard. Klager heeft geen contact meer met zijn jongste zoon, wat ook te wijten is aan zijn de psychische problemen, aldus klager.

2.3. Met het indienen van zijn klacht wil klager bereiken dat de verantwoordelijken beseffen en inzien hoeveel leed aangeklaagde hem aan heeft gedaan. Klager hoopt tevens dat door het indienen van zijn klacht het probleem seksueel misbruik wordt ingedamd en geen nieuwe slachtoffers gemaakt worden.

Bij een gegrondverklaring van zijn klacht, wenst klager gebruik te maken van de schadecompensatieregeling.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Het is opmerkelijk te noemen dat de Provinciaal Overste van destijds, op [datum] een notitie ervan heeft gemaakt dat hij de Overste ter plaatse had gevraagd om waakzaam te zijn ten aanzien van aangeklaagde. Uit deze notitie lijkt naar voren te komen dat aangeklaagde bekend stond vanwege grensoverschrijdend gedrag, aldus Overste [naam].

Er bestaat geen aanleiding om aan de oprechtheid van de beleving en herinnering van klager te twijfelen. Ter zitting heeft Overste [naam] verklaard dat, gelet op de context die in 1957 over aangeklaagde is geschetst, de klacht van klager aannemelijk is.

De congregatie had meer doortastend op moeten treden ten aanzien van aangeklaagde. Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie als religieus en als vriend van de familie. Overste [naam] heeft zijn excuses aan klager aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Meerdere keren, zo'n vijf à zes keer, heeft aangeklaagde klager gezoend en getongzoend, zijn billen betast als ook het blote geslachtsdeel van klager betast. Dit mondde telkens uit in het aftrekken van klager. Klager moest aangeklaagde ook aftrekken.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de echtgenote van klager ter zitting en de wijze waarop zij de indringende en vasthoudende vragen van de Klachtencommissie heeft beantwoord. Uit hetgeen zij heeft verklaard komt naar voren dat klager haar in de jaren '90 heeft verteld over het misbruik.

Tevens heeft de Klachtencommissie in haar oordeel laten meewegen dat namens de Congregatie het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde aannemelijk is geacht.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en met misbruik van de gezinsomstandigheden hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik ongeveer 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Provincie St. –Clemens van de Redemptoristen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 16 maart 2016 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erfmeyer en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.